

2023-09-11 Nr. NV-2262

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS TAP-23-133(4) TAIS- 22-15958(6)		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LOTERIJŲ ĮSTATYMO NR. IX-1661 28 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIV-1184 1 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1913(2)“ PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	☒ Ne	Finansų ministerija	2023-04-11 TAP 2023-05-02 TAP	☒ Svarstyti TAP

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 28 straipsnio pakeitimo įstatymo Nr. XIV-1184 1 straipsnio pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-1913(2) (toliau – Projektas) siekiama apsaugoti asmenis nuo neigiamo interneto ryšiu platinamų loterijų poveikio, nustatant draudimą bet kuria forma ir bet kokiomis priemonėmis skleisti informaciją ar atlikti įtikinėjimo veiksmus, įskaitant paties loterijų organizatoriaus organizuojamus specialius renginius, bandomuosius žaidimus, akcijas, nuolaidas, dovanas ir panašaus pobūdžio skatinamąsias priemones, skatinančius dalyvauti interneto ryšio loterijose. Projekto rengėjas Seimo narys Andrius Palionis, projektą teikia 37 Seimo nariai.

2020-05-01 įsigaliojo nauja Loterijų įstatymo redakcija, kurioje buvo nustatyta teisė loterijų organizatoriams vykdyti internetinio ryšio loterijas.

Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad 2022-05-25 Seimo Biudžeto ir finansų komiteto posėdyje, atliekant parlamentinę kontrolę, Lošimų priežiūros tarnybos prie Finansų ministerijos (toliau – Lošimų priežiūros tarnyba) direktorius komiteto nariams pateikė Lošimų priežiūros tarnybos sukaupią informaciją apie skirtumų pagal pateikimo būdą, formą, turinį bei prasiłošimo galimybes tarp internetinių lošimų ir internetu teikiamų momentinių loterijų nebuvimą. Priežiūros tarnybos direktorius akcentavo, kad loterijų žaidimų gamintojai ir tiekėjai yra tie patys subjektai, kurie gamina žaidimus lošimus organizuojančioms bendrovėms. Priežiūros tarnybos direktoriaus poziciją palaikė tarnybos specialistas (psichologas), dirbantis su Apsiribojusių savo galimybę lošti asmenų registru bei konsultuojantis prašymus teikiančius asmenis. Daugumoje Europos šalių loterijos yra azartinis lošimas (išskyrus Lietuvą, Latviją ir Slovėniją). Internetinio ryšio loterijos iš esmės atkartoja nuotolinių lošimo paslaugų (automatų) turinį, turi neribotą teikiamų paslaugų sklaidą, nuolat vykdo intensyvias loterijų paslaugų skatinimo kampanijas visuomenės informavimo priemonėse (žiniasklaida, televizija, socialiniai tinklai).

Aiškinamajame rašte pažymima, kad Specialiųjų tyrimų tarnyba pateiktose antikorupcinio vertinimo išvadose ne kartą nurodė, jog tam tikros interneto loterijos savo turiniu labai panašios į lošimų automatus, kurie priskiriami azartinių lošimų kategorijai. Kai kuriose loterijų interneto svetainėse galima betarpiškai pirkti ir tikrinti momentinės loterijos bilietus, tai užtrunka vos kelias sekundes (kaip ir lošiant lošimų automatais), vieno bilieto kainos siekia iki 20 Eur, o laimėjimas gali būti net 30 000 kartų didesnis už statomą sumą. Konstatuojama, kad interneto momentinėse loterijose prasiłošimo galimybė yra didesnė, nei lošiant kai kurių kategorijų lošimų automatais. Dabartinis loterijų reglamentavimas neturi pakankamai asmens apsaugos priemonių nuo galimų finansinių praradimų, neigiamo interneto ryšiu teikiamų loterijų poveikio, todėl pratina asmenis prie azartinių žaidimų. Tokioje loterijoje lošiantys asmenys negali būti įtraukti į Apsiribojusių savo galimybę lošti asmenų registrą.

Nuo 2023-01-01 įsigaliojo draudimas loterijose dalyvauti asmenims, jaunesniems kaip 18 metų. Atsižvelgiant į tai, Seimo nariai siūlo nustatyti, kad Lietuvos Respublikoje draudžiama skatinti dalyvauti interneto ryšio loterijose – bet kuria forma ir bet kokiomis priemonėmis skleisti informaciją ar atlikti įtikinėjimo veiksmus, įskaitant paties loterijų organizatoriaus organizuojamus specialius renginius, bandomuosius žaidimus, akcijas, nuolaidas, dovanas ir panašaus pobūdžio skatinamąsias priemones, skatinančius dalyvauti interneto ryšio loterijose. Teigiama, kad siūlomas reguliavimas padidins asmenų apsaugą nuo galimų finansinių praradimų, neigiamo internetinio ryšio loterijų poveikio bei sumažins asmenų įsitraukimą į azartinius žaidimus.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMO FORMA

Šiuo metu Loterijų įstatymas nenumato skatinimo dalyvauti interneto ryšio loterijose apribojimų, išskyrus loterijų reklamos draudimą vaikams ir paaugliams skirtuose renginiuose, laikraščiuose, žurnaluose, knygose, radijo ir televizijos laidose, interneto svetainėse.

Projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad priimtas įstatymo projektas gali turėti įtakos loterijų verslo plėtrai, nes galimai sumažės loterijų žaidėjų skaičius.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Teikiamu Vyriausybės nutarimo projektu Finansų ministerija siūlo iš esmės pritarti Projekto teisinio reguliavimo tikslui – drausti skatinti dalyvauti interneto ryšio loterijose, – tačiau, siekiant išvengti teisinės kolizijos ir užtikrinti tinkamą siūlomų nuostatų įgyvendinimą praktikoje, siūlyti Seimui tobulinti Projektą pagal toliau pateiktas pastabas ir pasiūlymus:

1. Siūloma atsisakyti formuluotės „bet kuria forma ir bet kokiomis priemonėmis skleisti informaciją“, kuri prieštarautų dabar galiojančiam loterijų veiklos vykdymo reglamentavimui, nedraudžiančiam loterijų reklamos, ir atskirti draudžiamuosius įtikinėjimo veiksmus nuo leidžiamos skelbti loterijų reklamos, aiškiai juos reglamentuojant. Taip pat, siekiant užtikrinti tinkamą Loterijų įstatymo nuostatų taikymą praktikoje, Projekte būtina nustatyti baigtinį sąrašą veiksmų, kurie būtų laikomi įtikinėjimo veiksmais, arba aiškiai išdėstyti konkrečius požymius, kuriais vadovaujantis būtų galima nustatyti, kokie veiksmai priskirtini įtikinėjimui.

2. Kadangi pagal Loterijų įstatymą loterijų organizatoriai turi teisę organizuoti televizijos žaidimus, kurių metu nustatomi ir skelbiami loterijų laimėtojai, įskaitant loterijų, kurių bilietai įsigyti internetu, laimėtojus, taip pat skleidžiama informacija, kuri gali būti laikoma skatinimu dalyvauti interneto ryšio loterijose, Projekte siūloma nustatyti, kad televizijos žaidimas nelaikytinas priemone, skatinančia dalyvauti interneto ryšio loterijose.

3. Siekiant Loterijų įstatymo nuostatų taikymo nuoseklumo, Projektu teikiamą teisinį reglamentavimą – drausti skatinti dalyvauti interneto ryšio loterijose – siūloma taikyti neatsižvelgiant į loterijos bilietų platinimo būdą, t. y. ar loterijos bilietai platinami per tiesioginio ryšio kompiuterių tinklo terminalus, ar interneto ryšiu, ar telefono ryšiu.

4. Siekiant išvengti Loterijų įstatymo nuostatų dubliavimo, siūloma Projekto aiškinamajame rašte paaiškinti, ar Projektas iš esmės skirtųsi nuo dabar galiojančių Loterijų įstatymo III skyriuje pateiktų reikalavimų ir draudimų dėl loterijos bilietų platinimo internetu ir telefono ryšiu ir kokie būtų skirtumai.

5. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu siūlomas nustatyti teisinis reglamentavimas gali daryti poveikį kitiems susijusiems verslams, įskaitant žiniasklaidos sektorių, siūloma atlikti naujo teisinio reguliavimo galimo poveikio loterijų ir susijusiems verslo sektoriams vertinimą ir, atsižvelgiant į vertinimo rezultatus, Projekto aiškinamajame rašte paaiškinti, kokiems sektoriams ir kokią poveikį turės naujas teisinis reguliavimas.

6. Kadangi Projektu iš esmės siekiama nustatyti draudimą skatinti dalyvauti loterijose interneto ryšiu, toks draudimas vertintinas kaip informacinės visuomenės paslaugų laisvės ribojimas. Atsižvelgiant į tai, kad 2015-09-09 Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarka, taikytina ir informacinės visuomenės paslaugoms, Projektas turėtų būti notifikuotas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisykles, patvirtintas Vyriausybės 1999 - 05- 20 nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

7. Finansų ministerija, atsižvelgdama į Loterijų įstatymo teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo, atliekamo vadovaujantis Loterijų įstatymo Nr. IX-1661 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2598 2 straipsnio 13 dalimi, rezultatus, esant poreikiui, pateiks detalesius siūlymus dėl Loterijų įstatymo tobulinimo.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Vyriausybės nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Konkurencijos tarybai, Teisingumo ministerijai, Ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lošimų priežiūros tarnybai prie Finansų ministerijos, Lietuvos loterijų asociacijai.

Atsižvelgta į Konkurencijos tarybos ir Lošimų priežiūros tarnybos prie Finansų ministerijos pastabas.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų neturi.

Svarstant tarpinstituciniuose pasitarimuose sutarta, kad Finansų ministerija įvertins Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastabas dėl 2019 m. gruodį pakeisto Loterijų įstatymo atliekamo *ex post* vertinimo ir aktyvių įtikinėjimo veiksmų atskyrimo nuo reklamos, Lietuvos loterijų asociacijos pastabas dėl *ex post* vertinimo užbaigimo, loterijų interneto ryšiu reglamentavimo nepagrįstumo ir atitinkamai patikslins projektą.

Patikslintame Vyriausybės nutarimo projekte atsižvelgta į Ekonomikos ir inovacijų ministerijos (ir iš dalies – į Lietuvos loterijų asociacijos) pastabas: papildyta siūlymu Seimui, siekiant užtikrinti tinkamą Loterijų įstatymo nuostatų taikymą praktikoje, Projekte nustatyti baigtinį sąrašą veiksmų, kurie būtų laikomi įtikinėjimo veiksmais, arba aiškiai išdėstyti konkrečius požymius, kuriais vadovaujantis būtų galima nustatyti, kokie veiksmai priskirtini įtikinėjimui; taip pat numatyta, kad Finansų ministerija, atsižvelgdama į Loterijų įstatymo teisinio reguliavimo poveikio *ex post* vertinimo, atliekamo vadovaujantis Loterijų įstatymo Nr. IX - 1661 pakeitimo įstatymo Nr. XIII-2598 2 straipsnio 13 dalimi, rezultatus, esant poreikiui, pateiks detalius siūlymus dėl Loterijų įstatymo tobulinimo.

KITI SVARBŪS ASPEKTAI

Vyriausybės nutarimo projektui nepritaria: Lietuvos loterijų asociacija, Lietuvos verslo konfederacija, asociacija Investors' Forum, Lietuvos darbdavių konfederacija, Interneto žiniasklaidos asociacija.

Argumentai dėl pastabų, į kurias neatsižvelgta arba atsižvelgta iš dalies, pateikti derinimo pažymoje.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Vaclovas Medišauskas

Ekonomikos politikos grupė, patarėjas